

Módszertani megjegyzések a biztosítók felügyeleti célú adatszolgáltatásán alapuló idősorhoz és a tájékoztatóhoz

Általános megállapítások

1. Az idősorok a biztosítók rendszeres felügyeleti célú adatszolgáltatási táblái alapján készültek. Az adatok esetenként eltérhetnek a már korábban publikáltaktól a korábbi időszakokra vonatkozó esetleges módosító jelentések figyelembevételé miatt.
2. Az éves adatok forrása általában a biztosítók éves jelentése, a többi adaté pedig a negyedéves jelentés. A negyedik negyedéves adat nem auditált, előzetes éves adatnak tekinthető, amennyiben kumulált értéket tartalmaz.
3. Az adatok kerekítése egyedileg történik, ezért a részadatok összege nem feltétlenül egyezik meg az összesen adattal.
4. Évközbéli beolvadás esetén az idősorban publikált kumulált forgalmi adatoknál (díjbevétel, egyszeri díjbevétel, kárráfordítás, költségek, viszontbiztosítás) a beolvadó biztosítók beolvadást megelőző negyedévi kumulált adatai statisztikai módszerekkel beépítésre kerülnek a beolvadás negyedévében a szektorszintű forgalmi adatokhoz, így biztosítva, hogy az idősor adatai a szektor tárgyidőszaki tényleges teljesítményét tükrözzék. A statisztikai korrekciót beolvadó biztosítók esetében az MNB minden alkalommal elvégzi.

Egyes táblákhoz kapcsolódó megállapítások

1. A főbb eredményadatoknál (3_FŐBB_EREDMÉNYADATOK) a tartalékok változása alatt a matematikai, a díj-visszatérítési, a káringadozási és az egyéb tartalékok változásának összevont adatát jelentetjük meg. A befektetési egységekhez kötött (unit-linked) életbiztosítás tartalékainak változását külön soron tüntetjük fel.
2. A biztosító egészére számított tőkemegfelelés (10_TŐKEMEGF_ÖSSZ_2015-IG) a rendelkezésre álló szavatoló tőkét a biztosítók teljes tőkeszükségletével veti össze (tőkeszükséglet= minimális szavatolótőke-szükséglet vagy a minimális biztonsági tőke közül a nagyobb). Tőkeellátottság (%) = szavatoló tőke / tőkeszükséglet
3. A biztosítási ágankénti tőkemegfelelés (11_TŐKEMEGF_ÁGANKÉNT_2015-IG) a rendelkezésre álló szavatoló tőkét csak a minimális szavatolótőke-szükséglettel veti össze (kizárólag a biztosítási tevékenységgel arányos tőkekövetelményt veszi figyelembe). Tőkeellátottság (%) = szavatoló tőke / minimális szavatolótőke-szükséglet
4. A biztosítói eredményadatok szezonálisitása miatt a tájékoztató év közben nem tér ki az eredmény értékelésére, erre csak az idősor IV. negyedéves adatokkal történő frissítésekor kerül sor.

Az idősor átalakítása 2016. január 1-től

Általános megállapítások

1. 2016. január 1-től a biztosítókra vonatkozóan hatályba lépett a Szolvencia II egységes európai szabályozórendszer, melynek szerves része az egységes adatszolgáltatás bevezetése. Az egységes

európai adatszolgáltatás alapelve, hogy a nemzeti felügyeletek - az egységes adatszolgáltatás által lefedett adatkörökön túl - csak nemzeti sajátosságokra vonatkozó további adatokat kérhetnek be. Az MNB ezen alapelveket figyelembe véve alakította ki a nemzeti kiegészítő adatszolgáltatás keretében bekért adattartalmakat.

2. Az MNB honlapján publikált idősor forrása a biztosítók negyedéves gyakoriságú felügyeleti célú adatszolgáltatása, mely 2015. IV. negyedévéig a biztosítókra vonatkozó Szolvencia I szabályozórendszeren alapul, az ott definiált élet és nem élet ágazatokat alkalmazza. A 2016-tól bevezetésre került Szolvencia II szabályozórendszer keretein belül kialakított élet és nem élet üzletág kategóriák a Szolvencia I-ben meghatározottaktól eltérnek, az eltérés különösen az életági kategóriák esetében jelentős. A Szolvencia II egységes európai adatszolgáltatással párhuzamosan bevezetésre került nemzeti kiegészítő adatszolgáltatás keretében sem a korábbi Szolvencia I ágazati kategóriákat nem tartottuk meg, sem pedig az új Szolvencia II üzletágak nem kerültek bevezetésre, hanem termékes, termékcsoportos bontást alkalmazunk. Ennek oka, hogy a biztosítók maguk is termékek, termékcsoportok szerinti bontás szerint kategorizálják a szerződéseiket.
3. A 2015. év végéig publikált idősor az adatszolgáltatói kört az alábbi kategóriákra osztotta: biztosító részvénytársaságok, biztosító nagyegyesületek, biztosító kisegyesületek. A kategorizálás ebben a formában megszűnik, 2016-tól a publikációban két adatszolgáltatói kategóriát szerepeltetünk:
 - biztosítóintézetek (kivéve kisbiztosító-egyesületek): ide tartoznak az Szolvencia II egységes európai szabályozás alá tartozó biztosítók,
 - kisbiztosító-egyesületek.

2016-tól az idősorokon belül külön oldalon publikálunk minden, a kisbiztosító-egyesületekre vonatkozó adatot.

Táblaváltozások az idősorban 2016-tól

1. 2016-tól lezárásra kerülő táblák

- Főbb számviteli mérlegadatok 2015-ig (1_FŐBB_SZÁMVIT_MÉRLEGA_2015-IG)

A tábla forrása 2015. IV. negyedévig a magyar számviteli előírások szerinti negyedéves gyakoriságú mérleg volt. A számviteli mérleg 2016-tól már csak az éves adatszolgáltatásban szerepel, a korábbi biztosítótársaságok és nagyegyesületek megbontást nem folytatjuk.

- Szerződésállomány 2015-ig (2_SZERZ.ÁLL_2015-IG)

A tábla negyedéves gyakorisággal Szolvencia I szerinti élet és nem élet ágazati bontásban jeleníti meg a biztosítók szerződésállományát. A táblát 2015-tel lezárjuk, mivel a 2016-tól bekért nemzeti kiegészítő adatszolgáltatás új szerkezetben, termékenként, termékcsopontonként bontva tartalmazza a szerződésszám adatokat, továbbá a korábbi biztosítótársaságok és nagyegyesületek megbontást sem folytatjuk.

- Díjbevétel 2015-ig (3_DÍJBEV_2015-IG)

A tábla negyedéves gyakorisággal Szolvencia I szerinti élet és nem élet ágazati bontásban jeleníti meg a biztosítók díjbevételét. A táblát 2015-tel lezárjuk, mivel a nemzeti kiegészítő

adatszolgáltatás új szerkezetben, termékenként, termékcsoportonként tartalmazza a díjbevétel adatokat, továbbá a korábbi biztosítótársaságok és nagyegyesületek megbontást sem folytatjuk.

- Egyszeri díjbevétel 2015-ig (4_EGYSZERI_DÍJBEV_2015-IG)

A tábla negyedéves gyakorisággal Szolvencia I szerinti élet és nem élet ágazati bontásban jeleníti meg a biztosítók egyszeri díjbevételét. A táblát 2015-tel lezárjuk, mivel a nemzeti kiegészítő adatszolgáltatás új szerkezetben, termékenként, termékcsoportonként tartalmazza a díjbevétel adatokat, továbbá a korábbi biztosítótársaságok és nagyegyesületek megbontást sem folytatjuk.

- Kárkifizetés és szolgáltatás 2015-ig (5_KÁRKIFIZETÉS_2015-IG)

A tábla a kárkifizetés adatokat tartalmazza, Szolvencia I-es élet és nem élet ágazati megbontásban. Mivel a Szolvencia II adatszolgáltatás alapvetően negyedéves kárráfordítás adatokat tartalmaz, és ehhez igazodva a nemzeti kiegészítő adatszolgáltatás is, a táblát 2015-tel lezárjuk, továbbá a korábbi biztosítótársaságok és nagyegyesületek megbontást sem folytatjuk.

- Költségek 2015-ig (6_KÖLTSÉGEK_2015-IG)

A tábla negyedéves gyakorisággal különböző költségkategóriáknak megfelelően jeleníti meg a biztosítók költségeit. A táblát 2015-tel lezárjuk, mivel költségekre vonatkozó adatok a Szolvencia II adatszolgáltatás részeként állnak rendelkezésre, az itt használt költségkategóriák eltérnek a korábban használttól, továbbá a korábbi biztosítótársaságok és nagyegyesületek megbontást sem folytatjuk.

- Viszontbiztosítás 2015-ig (7_VISZONTBIZT_2015-IG)

A viszontbiztosítási aktivitásra vonatkozó adatok forrása 2016-tól a Szolvencia II adatszolgáltatás lesz, amely - a korábban használttól eltérően - a díjelőírást kéri be, továbbá a korábbi biztosítótársaságok és nagyegyesületek megbontást sem folytatjuk, ezért a táblát 2015-tel lezárjuk.

- Befektetések 2015-ig (8_BEFEKTETÉSEK_2015-IG)

A korábbi adatszolgáltatás részét képező befektetési tábla 2016-tól nem kerül bekérésre, a tábla lezárásra kerül. 2016-tól a befektetések adatait a Szolvencia II értékelési elveknek megfelelő mérlegből publikáljuk a mérleg részeként.

- Számviteli biztosítástechnikai tartalékok 2015-ig (9_SZÁMV_BIZTTECH_TAR_2015-IG)

A számviteli biztosítástechnikai tartalékadatok az évente bekért nemzeti előírások szerinti mérlegből - az eddigi negyedéves gyakorisággal szemben - éves adatként kinyerhetők, frissíthetők, a korábbi biztosítótársaságok és nagyegyesületek megbontást nem folytatjuk, ezért a táblát 2015-től lezárjuk.

- Tőke megfelelés összesen 2015-ig (10_TŐKEMEGF_ÖSSZ_2015-IG)

A Szolvencia I elvek szerinti szavatoló tőke-számítás a díjak, a károk és a tartalékok figyelembevételén alapul, a Szolvencia II rendszer ettől eltérő szavatoló tőke-szükséglet számítását ír elő, a tábla 2015-től lezárásra kerül.

- Tőke megfelelés áganként 2015-ig (11_TŐKEMEGF_ÁGANKÉNT_2015-IG)

A Szolvencia II szavatoló tőke-számítás nem tartalmaz élet és nem élet üzletágakra számított szavatoló tőkét, így a tábla 2015-tel lezárásra kerül.

A lezárt táblák *Biztosítók idősora 2015-ig* elnevezés alatt az MNB honlap felügyeleti részén az Idősorok \ III. Biztosítási piaci szervezetek \ Biztosítói idősorok \ Archívum \ Idősorok aloldalon található.

Biztosítói idősorok (mnb.hu)

2. Új táblák az idősorban 2016-tól

- Szolvencia II értékelési elvek szerinti mérleg (2_NÉ_SII_MÉRLEGADATOK)

2016-tól az idősorban külön oldalon, negyedéves gyakorisággal a Szolvencia II értékelési elveknek megfelelő mérleget publikáljuk, melyhez nyitó állományként a Day1 jelentésben található mérleget jelenítjük meg. A Szolvencia II mérleg és a korábbi, nemzeti számviteli előírások szerinti mérleg között megfeleltetés nem lehetséges az eltérő szerkezet és értékelési elvek miatt.

- Szerződésállomány 2016-tól (4_NÉ_SZERZ.ÁLL_2016-TÓL)

A tábla termékek, termékcsoportok szerinti megbontásban tartalmazza a szerződésállomány adatokat (biztosító részvénytársaságok és nagyegyesületek megbontás nélkül), az élet ági és nem élet ági összesítő sort 2015. év minden negyedévére valamint 2014, 2013, 2012 és 2011 év végére visszamenőleg előállítjuk.

- Díjbevétel 2016-tól (5_NÉ_DÍJBEV_2016-TÓL)

A tábla termékek, termékcsoportok szerinti megbontásban tartalmazza a díjbevétel adatokat (biztosító részvénytársaságok és nagyegyesületek megbontás nélkül), az élet ági és nem élet ági összesítő sort 2015. év minden negyedévére, valamint 2014, 2013, 2012 és 2011 év végére visszamenőleg előállítjuk.

- Egyszeri díjbevétel 2016-tól (6A_NÉ_EGYSZERI_DÍJBEV_2016-TÓL)

A tábla termékek, termékcsoportok szerinti megbontásban tartalmazza az egyszeri díjbevétel adatokat (biztosító részvénytársaságok és nagyegyesületek megbontás nélkül), az élet ági és nem élet ági összesítő sort 2015. év minden negyedévére, valamint 2014., 2013., 2012. és 2011. év végére visszamenőleg előállítjuk.

- Kárráfordítás (7_KÁRRÁFORDÍTÁS_2016-TÓL)

Mind a Szolvencia II egységes európai adatszolgáltatás, mind pedig a nemzeti kiegészítő adatszolgáltatás 2016-tól a kárráfordítás adatszolgáltatási kategóriát használja, amely a korábbi kárkifizetés és szolgáltatás kategóriánál bővebb, ezért publikálását külön táblában, biztosító részvénytársaságok és nagyegyesületek megbontás nélkül végezzük.

2019-től igény merült fel egyes, a biztosítók tevékenységét leíró mutatóknak az idősor adataiból történő kiszámítására, melynek következtében a publikált adatköröket felülvizsgáltuk és a korábbi termékek, termékcsoportok szerinti bontású kárráfordítás adat publikálását nem folytatjuk, ezért ezen kárráfordítás adatokat archívumban helyeztük el (idosor_biztosító_2018-ig), 12_KÁRRÁF_2016-2018 név alatt.

- Költségek 2016-tól (9_NÉ_KÖLTSÉGEK_2016-TÓL)

A költségekre vonatkozó adatok a Szolvencia II adatszolgáltatásból állnak rendelkezésre, ahol a költségkategóriák eltérnek a korábban használtaktól. Negyedévente csak a felmerült költségek - egyéb költségek - összes költségek megbontás áll rendelkezésre, az élet és nem élet ági összesítő

sor 2015. év minden negyedévére visszamenőleg előállítjuk. A publikálás külön táblában, biztosító részvénytársaságok és nagyegyesületek megbontás nélkül történik majd.

- Vizontbiztosítás 2016-tól (10_NÉ_VISZONTBIZT_2016-TÓL)

Szolvenca II adatszolgáltatáson alapuló adatok az aktív vizontbiztosítás/vizontbiztosítók részesedése díjelőírására vonatkozóan, biztosító részvénytársaságok és nagyegyesületek megbontás nélkül.

- Szolvenca II értékelési elvek szerinti tartalék 2016-tól (11_NÉ_SII_TARTALÉK_2016-TÓL)

Szolvenca II adatszolgáltatáson alapuló tartalékokat 2016-tól új táblában publikáljuk, mivel a tartalékok képzése teljesen eltér a korábbi Szolvenca I tartalékképzési módszertantól.

- Szavatoló tőke 2016-tól (12_NÉ_SZAVATOLÓ_TŐKE_2016-TÓL)

A Szolvenca II-ben alkalmazott szavatolótőke-számítás kockázatorientált, az egyes kockázatokra külön-külön kiszámított értékek összegzésével, standard formulával, illetve részleges vagy teljes belső modell alapján számítható, vagyis a Szolvenca I számítási módtól teljesen eltér, ezért a 2016-tól az adatokat új táblában publikáljuk.

- Kisbiztosító egyesületek adatai 2016-tól (16_É_KISBIZTOSÍTÓ-EGY_2016-TÓL)

2016-tól egy külön táblában publikálunk minden, a kisbiztosító-egyesületekre vonatkozó adatot. A külön oldal használatát indokolja, hogy a Szolvenca II szabályozórendszer hatálya a kisbiztosító-egyesületekre nem terjed ki, ez az adatszolgáltatói kör továbbra is a korábbi Szolvenca I alapú adatszolgáltatást teljesíti éves gyakorisággal.

3. Változatlan formában fenntartott táblák az idősorban 2016-tól

- Főbb eredményadatok (3_NÉ_FŐBB_EREDMÉNYADATOK)

Mivel az egységes európai adatszolgáltatás nem tartalmaz eredménykimutatást, a nemzeti kiegészítő adatszolgáltatásban ezt bekérjük, és változatlan formában publikáljuk az idősorban.

2018-tól kezdődően az eredménykimutatás fősorai tartalmazzák a 2018. január 1-től IFRS-ek alkalmazására áttért biztosítók által jelentett adatokat is, ugyanakkor az IFRS-ek szerinti beszámolók eltérő szerkezete miatt korrekciós sor bevezetésére volt szükség.

2023. I. negyedévtől kezdődően az eredménykimutatás fősorai a magyar számviteli előírásokat alkalmazó biztosítók eredményadatai mellett a korábbi IFRS 4 alkalmazásáról a 2023. január 1-től hatályos IFRS17 alkalmazására áttért biztosítók főbb eredményadatait is tartalmazzák.

4. Az idősor bővítése 2018-tól

- Eszközök (2A_NÉ_ESZKÖZÖK)

2018-tól ebben a táblában publikáljuk a biztosítók Szolvenca II értékelési elvek szerinti eszközeit, indexhez vagy befektetési egységekhez kötött életbiztosítási szerződésekhez kapcsolódó eszközök és ezen kívüli eszközök, valamint az EU 2015/2450 bizottsági végrehajtási rendeletének VI. mellékletében meghatározott CIC (Complementary Identification Code) eszközkategóriák szerinti bontásban. A publikálás a Szolvenca II hatálya alá tartozó biztosítók S.06.02-es jelű részletes eszköztábláján alapul. Nyitó állományként az eszközök 2017. IV. negyedéves állományát is megjelenítjük az oldalon. A IV. negyedévi adatokat éves adatokkal nem frissítjük, mivel a biztosítók ilyen tartalmú éves adatszolgáltatás teljesítésére nem kötelezettek.

A táblában az indexhez vagy befektetési egységekhez kötött életbiztosítási szerződésekhez kapcsolódó eszközök összesen értéke nem feltétlenül egyezik meg a 2_SII_MÉRLEGADATOK oldal ugyanilyen elnevezésű sorának értékével, mivel az indexhez vagy befektetési egységekhez kötött életbiztosítási szerződések portfóliójában szereplő származtatott pénzügyi eszközöket az S.06.02 tábla nem tartalmazza, illetve a teljes eszközállományba további vagyonelemek is beletartoznak.

5. Az idősor bővítése 2019-től

A biztosítási szektorral történt egyeztetés eredményeként az idősort első lépésben 2019. I. negyedévtől kezdődően az alábbi táblákkal bővítettük:

- 4_NÉ_SZERZÁLL_2016-TÓL és 5_NÉ_DÍJBEV_2016-TÓL

2019. I. negyedévtől kezdődően a táblákban az alábontások között megjelenítjük a társasházbiztosításokra és a mezőgazdasági kockázatokra vonatkozó adatokat is, mivel ez a bontás hasznos információkat hordoz a biztosítási szektor egészére vonatkozóan. Az adatok feltöltésére 2016. I. negyedévig visszamenőleg is sor kerül.

- 7_NÉ_MEGSZOLG_DÍJ_2019-TÓL

A biztosítói szektor jelezte, hogy több, a biztosítók tevékenységét leíró mutató számításához szükségesnek tartaná - a korábban is publikált díjbevétel mellett - a megszolgált díj adat megjelenítését is. Az adat jelenleg is rendelkezésre áll az Szolvencia II egységes európai adatszolgáltatásból, ezért az idősor 2019. I. negyedévtől bővült a megszolgált díj adattal Szolvencia II üzletágankénti bontásban, 2016. I. negyedévig visszamenőleg.

- 8_NÉ_KÁRRÁF_2019-TÓL

Kárráfordítás adatokat korábban is publikáltunk a 8A_KÁRRÁF_2016-2018 elnevezésű munkalapon, termékek, termékcsoportok szerinti bontásban, ugyanakkor a biztosítók tevékenységét, valamint a szektor hatékonyságát bemutató mutatók számíthatóságának biztosítása érdekében a Szolvencia II üzletágankénti bontásban rendelkezésre álló megszolgált díj adatok mellé szintén Szolvencia II üzletági bontásban meglévő kárráfordítás adatok szükségesek.

Ennek érdekében 2019. I. negyedévtől kezdődően a kárráfordítás adatokat egyrészt bruttó és nettó kárráfordítás, másrészt Szolvencia II üzletágankénti bontásban publikáljuk 2016. I. negyedévig visszamenőleg, egyúttal a 8A_KÁRRÁF_2016-2018 termékek, termékcsoportok szerinti bontású kárráfordítás adatokat a továbbiakban nem frissítjük.

- 9_NÉ_KÖLTSÉGEK_2016-TÓL

A korábbi Költségek munkalapot első lépésben 2019. I. negyedévtől bővítettük annak érdekében, hogy a publikált adatok tartalmazzák az egyes költségtípusok Szolvencia II üzletágankénti megbontását is, bemutatva az egyes üzletágak költségszintjét. Ennek értelmében:

- a munkalap korábbi sorai az oszlopokba kerültek, negyedévente a Felmerült költség - Egyéb költség - Összes költség bontás szerepel, az éves adatok publikálásakor a Felmerült költséget tovább bontjuk a következő, csak az éves adatszolgáltatás keretében rendelkezésre álló költségkategóriákra:

igazgatási költségek

befektetéskezelési költségek

kárrendezési költségek

szerezési költségek

általános működési költségek,

- a publikáció sorai pedig az Szolvencia II üzletágankénti bontást tartalmazzák.

Az adatok feltöltését az átalakított szerkezetben 2016. I. negyedévig visszamenőleg is elvégeztük.

Második lépésként 2019. II. negyedévtől kezdődően az alábbi éves gyakoriságú táblák kialakítására és az idősorban történő publikálására került sor:

- 13_É_ÚJ_SZERZ_SZERZÁLL

A tábla az új szerzésnek minősülő szerződésállomány termékek, termékcsoportok szerinti szerződés darabszámát mutatja be értékesítési csatornák szerinti bontásban. Ezen adatok nyilvánosságra hozatalát a változó piaci környezet, valamint az új disztribúciós csatornák megjelenése és előretörése indokolja. A bővítést 2016. évig visszamenőleg elvégeztük.

Az adatok frissítése az éves gyakoriságú nemzeti kiegészítő adatszolgáltatás beérkezése után a II. negyedéves adatok publikálásával egyidejűleg történik.

- 14_É_ÚJ_SZERZ_ÁLLDÍJ_DÍJBEV

A tábla az új szerzésnek minősülő szerződésállomány termékek, termékcsoportok szerinti állománydíját illetve díjbevételeit tartalmazza értékesítési csatornák szerinti bontásban. Ezen adatok nyilvánosságra hozatalát a változó piaci környezet, valamint az új disztribúciós csatornák megjelenése és előretörése indokolja. A bővítést 2016. évig visszamenőleg elvégeztük.

Az adatok frissítése az éves gyakoriságú nemzeti kiegészítő adatszolgáltatás beérkezése után a II. negyedéves adatok publikálásával egyidejűleg történik.

- 15_É_ÉLET_KÁRKIF_KÁROKONKÉNT

A piaci folyamatok jobb megismeréséhez igényként merült fel az élet ági kárkifizetések károk szerinti (haláleset, lejárat, visszavásárlás, egyéb) megbontása, melyet az MNB 2019. II. negyedévtől rendszeresen publikál, 2016-ig visszamenőleg.

Az adatok frissítése az éves gyakoriságú nemzeti kiegészítő adatszolgáltatás beérkezése után a II. negyedéves adatok publikálásával egyidejűleg történik.

6. Az idősor bővítése 2022-től

- 6B_NÉ_ESETI_DÍJBEV-2022-TŐL

A biztosítói szektor és elemzői jelzések alapján a piaci folyamatok könnyebb áttekintése érdekében az idősor bővítésre kerül az eseti díjbevételek is publikálásával, 2016-ig visszamenőleg. A publikáció bővítése lehetővé teszi a díjbevétel mindhárom eleme (folyamatos, egyszeri és eseti díj) alakulásának nyomon követését a piaci szereplők és az elemzők számára.

A tábla az élet ági termékek, termékcsoporcok szerinti megbontásban tartalmazza az eseti díjbevétel adatokat. A bővítés következtében az idősorban a biztosítók teljes (a folyamatos, az egyszeri és az eseti összesítve) díjbevétele, valamint ebből kiemelve az egyszeri és az eseti díjbevétel adatok állnak majd rendelkezésre. Az eseti díjbevétel jelentősége az utóbbi időben egyre nő, mely az egyes biztosítók által kínált új termékek esetében a rendszeres díjfizetésen felüli rendkívüli befizetések növekvő állományában is nyomon követhető.